

O Volapükaf lens valöpo!

Sis lunüp Volapükans löfilons ad reidön vödemis ot, su kels kuliv Volapükik äsvo pestabon-la. Binon sevädik sperimänt ela Johann Schmidt, kel etradutom konoti: „Bienalak“ < posä jiel Emma Borggreve ädunof otosi ün yel: 1891. Ye atos no äbinon jenet balik. El Wilhelm Hansen äpübom as konlet tradutodas okik buki ko koneds lautanas Danänik, kel äninädon vödemis dis tiäds: „Dökil nejönik“ (fa ‚Andersen‘), „Kläns neita“ (fa ‚Schmidt‘), „Löf e telegam“ (fa ‚Drachmann‘). Danädü tradutan seimik nulädikum kanoy reidön tradutodis tefik ini Volapük nuik, sevabo: „Dökül nejönik“, „Kläns neita“, „Löf e telegram“. El Arie de Jong änotükom redakamasotülis tel lautota: „Sevädan vönädik. Kiovamik äbinos, e kiofagik“. Äjinom palanälükön ad tradut et fa sam dokana: ‚H. van de Stadt‘, hikel ün yel: 1891 < in ‚Arnhem‘ äpübom brekoti tiädü „Lio levamik äbinos e lio lefagik“ se el „Pesevan elsik sembal“. Binos nitedik, das бүкот ot ela H. van de Stadt äninädon märi: „Stonacöpel yapänik“ (sevabo „Stonicöpan Yapänik“ bai tradutod fa revidan Volapüka).

Sümikos laijenon jünü. Mär benosevädik dö fey se tidabuk sperantik fa el Zamenhof petraduton ini Volapük kilna: sotül balid epubon in el „Volapükagased pro Nedänapükans“, e poso pepübons sotüls fa el Igor Wasilewski (ün yel: 2010) e fa el André Cherpillod (in tidodem Volapüka ün yel: 2016). Gased obsik enu dönu ekoedon reidön eli „Plin smalik“ e rezäpi Volapüka...

Sekü atos ai fredob, ven tradutan seimik gretükumon kulivi Volapüka me vödems e lautans nuliks. Ön tef at binos läb vemik, das medü „Vög Volapüka“ el Oleg Temerov oseivükom Volapükane nefe konoti fa el Conan Doyle dö dog jeikik elas ‚Baskervilles‘. Juiti dü reid lautota at vipom valanes redakan:

Даниил Морозов

KÖLS SÜMBOLIK VOLAPÜKA.

Ma bespiks bevüresodik.

Ün mayul at Vpan zilik ön magälanem: ‚BlueRider‘ < pö spikota= madiläd bal ela ‚Discord‘ äküpälukon, das in Vpagaseds vönädik pimäniotons köls Vpa, sevabo pinunos, das dü plösen dramata: „Munadaeg smalik“ (= „Munagrahan smalik“) tö löd ela Waldemar Rosenberger in Sânt-‚Peterburg‘ ün 1889 jikomölanes pilegivons violafloreds ko nüpenäd goldakölik: „1879–1889“, sodas florabeds violätik, stags grünik e numats goldakölik üjonedons kobo kölis kil Vpa. Köls at eklülädons pagebön bü lunüp as sevädovamals Vpanas; datuval äpenom tefü atos sökölösi:

632 <nüm pübota>. Gespik.

Vomüle ä Vpijtitidane: ‚D. T. i. M.‘: Si! leigoäsä Vp ya labon laido monogrami oka, leigoso laido labon i **kölis kil** oka, sevabo *violäti*, *goldaköli* e *grüni*, bi Vp eprimon daglofi oka so mükiko, äs *viol*; neodon ad benoplöp *goldi* mödik; e *spelon* (*diseinön*) ad ai blinön dabeni gretikün menefe. — Atos saidonös pro sapikans!

(Ekö! vödem ot ma noms Volapüka ettimik:

632. Gesag.

Vomüle of-vpa.-tidel(e) D. T. i. M.: Si! äslik vp. ai*labom* ya monogami oma, leiko ai*labom* i **kölis** kil oma, o. b. violeti, golüdi e glüni, bi vp. e*beginom* müko, äs viöl; nedom al mostep golüdi mödik; e spelom, ai*blinön* läbadi gletikün menade. — Sätö sapales! [„Volapükabled“, novulanüm ela 1885, pad: 258])

Poso ‚Schleyer‘ änunom, das ikoedom mekön kvatädeli: ‚Josef Koppold‘ < in ‚München‘ tanodis kilkölik tefik, kels äkanons pagebön asä mod deköfik propagida Vpa, sevabo:

716. Mäkots.

Volapüka *mäkots* ko *köls* kil Volapüka (grün, goldaköl e violät) ai kanons pasivön de Vpabür in ‚Konstanz‘ fomü:

- a) tanods *lunikum* (züi blöt) ko spiked: „Menade bal püki bal!“ (= „Menefe bal, püki bal!“) tä maks bal e lafik;
- ä) tanods *brefik* (leni jäns pokaglokas) leigo sa spiked tä fenigs teldeg.

VI:43:2020

(Ekö! vödem rigädik datuvala:

716. Demals.

Volapüka demals in köls kil volapüka (glün, golüd e violet) aikanoms pasivön de bür vpa. in Konstanz:

- a. tans lonedikum (zi blöti) ko välapüked ‚Menadè bal püki bal!‘ plo maks bal e lafik;
- e. tans blefik (len ketis pokaglokas) leigo sa välapüked plo fenigs tels.

[„Volapükabled“, yunulanüm ela 1886, pad: 286]]

Köls et äjinons pagebön as sümbols Vpa dü yels mödik; samo ün 1900 limans Vpakluba Stiränik äbegons mu draniko ad lenlabön ta nodis kilkölik ot Vpanes, kels övisitons dajonädi di ‚Paris‘, bo dat Volapük ösevädikon vemikumo.

Jinos, das nu i kanoy gebön paläti ot pro zeils sümik. Ad jonülön osi, el Radu Chinan: Vpan vemo zilik (no tefom-li ön mod seimik eli BlueRider?) < emekom ed enotükom bevüresodo stäni kilkölik sököl:

DOG ELAS ,BASKERVILLES’.

Konot fa hiel ‚Arthur Conan Doyle’.

Petradutöl ini Volapük fa hiel ‚Oleg Temerov’.

Kapit balid. Söl: ‚Sherlock Holmes’.

Söl: ‚Sherlock Holmes’, kel kösömo älöädöm se bed vemo latiko ün göds, pläsif jenets et no selediks, ven ägalom dü neit lölik, äseadom len tab ed äjanedom. Ästanob su fönataped ed äkipob stafi, keli visitan ob sik iblibükon äneito. Äbinon boadadin gudik bigik labü stafagnob läfafomik: bal yegas, kels panemons as „dabatastaf“. Lin largentik labü vidot mö puid ze bal

VI:44:2020

äbinon nemediko dis gnob. Vödem: „Hiele ‚James Mortimer’: L.K.R.K. < de flens omik di ‚M.C.C.’ ”< ko= bü dät: „1884”< pinüködon su lin. At äbinon spatastaf süenöfik, nämöfik, konfidovik: somik, kelis famüla= sanans vönadatimik äkösomoms ad gebön.

„O ‚Watson’! kisi cedol-li dö atos?”

„Holmes’ äseadom ko bāk oka äl ob, e me nos isä= klänedob jäfi obik.

„Lio etüvülol-li, kelosi ädunob? Kredob, das labol logis len kapapödot!”

„Nemu labob kafakeni largentik magifiko pesmu= fetöli stadöli fo ob”, esagom. „Ab, o ‚Watson’! sagolös obe, kisi tikol-li dö staf visitana obsik? Ga givot at ve= mo veüton, bi ineküpobs utani e no suemobs desini ona. Letolös obe ad dalilön bepenami olik mena at, pestaböli su nülogam olik stafa at.”

„Cedob,” esagob, letöbidölo ad söfölon metodis kompenana obik, „das söl at: ‚Mortimer’ < binom sa= nan bäldilik beniköl ä padalestümöl, kodä sevädans oma elegivons ome jonüli somik danöfa oksik.”

„Gudö!” ‚Holmes’ esagom. „Süperö!”

„Zuo niludob, das mu luveratiko etan binom sanan länädik, kel mutom tevön futo.”

„Demü kod kinik-li?”

„Bi staf at, toä rigiko ebinon vemo jönik, binon sovemiko kräköfik, das töbo fomälob-la sanani zifik geböl oni. Finot bigik ferik pivorükon löliko; jinos, das äbevegom fagoti gretik.”

„Sagod kiodinöfälik!” ‚Holmes’ esagom.

VI:45:2020

„Zuo, nog el „flens omik di ‚M.C.C.‘ ” at. Cedob, das utos sinifon klubi, mu niludo monita-klubi, limanes kela bo äduinom duneti sanik, kel pibläfon ome me legivot smalik at.”

„Vö! o ‚Watson! ebepluol oli!” ‚Holmes’ esagom, estutölo me bäk oka ta stutöm stula ed efilidölo ziga-rüli. „Mutob küpetön, das, löföfiko bepenölo duinodis pülik obik, kösömiko smalükol fägis lönik. Ifi ol it no kleilükol säkädi, äsä bosu pelitüköl, jonidol äs svie-ta-dugian. Anikans, no dalabölo täleni, too labons fägi kúpädik ad davedükön oni pö votikans. Dasevob, o flen obik! das debob ole levemo.”

Büikumo neai äsagom somikosi, e mutob koefön, das vemo ejuitob vödis omik, kodä suvo pälenofob dub lindif omik tefü stunid obik kol om e tefü steifüls obik ad notükön metodis omik. Zuo äpleidob, cedölo, das sovemo ibemastob siti omik plago e dub atos ime-ritob lobüli oma. Nu älesumom stafi se nams obik e dü minuts ömik ädalogom uti te me logs okik. Täno, klatiko nitedälikölo tefü bos, äflanioseitom zigarüli, äpolom spatastafi lä fenätavitür e dönu älelogom oni yufü luskop.

„Nitedos, do binos komunik”, äsagom, gegolölo lü spadül löfik okik söfa. „Fümiko jonäds ömik dabinons su staf. Seikons obes blöfastabi ad kludods anik.”

„Enedemob-li bosu?” äsäkob lucädo. „Spetob, das eneküpob-li nosi veütik pö atos?”

„Liedö! o ‚Watson’ digik obik! pluamanum kludodas olik binon pölik. Ven esagob, das dunükol obi, jenöfo ediseinob: küpölo pökodis olik, lunomiko reafob ad ve-rat dub atos. No epölacedol lölöfiko pö jenet at. Etan fümö binom sanan länädik. Zuo futatävom levemo.”

Fövat ofovon.

VI:46:2020

PLIN SMALIK.

Kapit: 2.

So älifob soaliko, nen ek, ko kelan äkanoböv jenöfo spikön, jüi havar in däsärt: Saharän < bü yels mäl. Bos ibrekön in mufükian flitöma obik, e bi kobü ob ädabinons ni cinädan, ni tävans, äblü= mükob obi ad dadunön te balo nätükami fikulik. De atos äseki= don, ölifob ud ödeadob. Älabob vati ad drinön ön mödot, kel töbo ösaidon-la ünü dels jöl.

Ün soar balid klu eslipikob su sab ön fagot mö liöls mil de topäd alseimik pebelödöl. Äbinob nog mödo soalikum, ka nafä= dan su floted zänodü sean. Kluö! fomälolsös süpädi oba! ven ün delaprim vögil drolik egalükön obi. Äsagon:

„Begö!... däs inolös pro ob jipi!...”

„Kis-li?”

„Däs inolös pro ob jipi!...”

Älöbunob ad stanön su futs obik, äsva leklär idrefon-la obi. Äröbob nämöfiko logis oba. Küpälo äzilogedob. Ed ekö! ilogob manili smalik go nekomuniki, kelan graviko älelogom obi. Ekö! pöträt gudikün, pö kel latikumo eplöpob ad söjafädön magedi oma. Ye däs inot obik fūmo binon mödo neplu dafredüköl leigodü rigädasaman. No ebinob kodädan atosa. Bäldotü yels mäl pesä=

kuradükob tefü karier fütürik obik pänana fa daülans, ed elärnob ad däs inön nosi, pläämü sneks: „Boa constrictor’ nedulogamovik, e sneks: „Boa constrictor’ dulogamovik.

So älülogedob pubodi at ko logs sekü stun go klöpiks ivedöls. No glömolsös! das ästadob ön fagot mö liöls mil de topäd alik päbelö= döl. Ye manil smalik konota obik

VI:47:2020

äjinom lü ob ni epölavegöl, ni lefenik, ni fefaemöl, ni deiguiröl dub soaf, ni dadredälilik. Leno älogotom äs cil, kel piperon-la zäno= dü däsärt fagotü liöls mil de topäd alik päbelödöl.

Ven fino dönu äfägob ad spikön, äsagob ome:

„Ab... kisi dunol-li is?”

E täno ädönuom vemo nelaodiko, äsä spikoy dö din veütik:

„Begö!... Däsinolös pro ob jipi!...”

If klänöfot kodon magädi tuvemik, tän no künoy ad bitön äs nelobedan. Fe atos äjinon lü ob vero nesiämik us: fagotü liöls mil de topäd alseimik päbelödöl ä pö deadamariskäd, ab äsüra= menob se pok obik papürabledi e peni. Ye täno äreafob ad me= mot, das ledino istudob taledavi, jenavi, kalkulavi e gramati, ed äsagob manile smalik (äjonülölo bosilo miladälodi), das no äski= lob tefü däsinalekan. Ägespikom obe:

„No veütos. Däsinolös pro ob jipi!”

Ibä büo neföro idäsinob jipi, dönuamo äsöjafädob pro om bali däsinotas tel, kelis teiko äfägob ad mekö. Sevabo uti, kel äma= gulon sneki nedulogamovik: ‚Boa constrictor’. Ed äbluvikob, ven ilielob gespikön manili smalik:

„Nö! nö! no neodob leefadi ninü el ‚Boa’. El ‚Boa’ binon vemo riskädik, e leefad binon tu gretamafädik. Lomü ob val binon mu smalik. Neodob jipi. Däsinolös pro ob jipi!”

Täno ädäsinob osi.

Älogedom küpäliko, täno äspikom:

„Nö! at ya binon vemo malädik. Magolös jipi votik!”

Ämekob däsinoti:

Flen obik äsmililom göniko ed äsagom ko sufäd:

„Ol it logol gudiko... at no binon jip, ab hijip. Labom honis...”

VI:48:2020

Klu nogna ävotabevobob däsini obik.

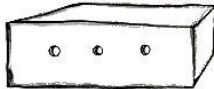

Ab pärefudon, äsä däsiniots büik:

„At binon tu bäldik. Neodob jipi, kel olifon lunüpo.”

Täno inesufädikölo, bi äspidob ad primön säbinädükami mufükiana se flitöm obik, äskätob viföfiko däsinioti sököl. Ed äsagob groböfiko ome:

„Ekö! bog. Jip, keli vilol, binon nino.”

Ab ästunikob, bi iloegob äsvo stralön logodi cödana yunik oba:

„Binos kuratiko utos, kelosi evilob. Cedü ol ozesüdon-li yeb ön mafäd gretik pro jip at?”

„Kodü kis esäkol-li?”

„Bi lomü ob val binon go smalik...”

„Fümiko osaidon pro on. Egivob ole jipi vo smaliki.”

Äbiegädöm me kap love däsiniot:

„Jenöfo jip at no binon tuvemo smalik... Ö! eslipikon.”

Ön mod somik ekosükob obi ko plin smalik.

Fövot ofovon ün yulul.

SMILOBSÖS! ☺

Bai vestig novalik nulikün, gebäd fraseoda: „bai vestig nolavik nulikün” < saidon ad kredidön seimikosi dötumes züldeg pöpama.

„Vüö! Skilol-li pö mök zibas?”

„Lesi! vemo benosmekiko бүкөтөб fromadi.”